

Nahiago duzu herri txikia ala hiria?

Jende askok nahiago izaten du hirian edo herri handi batean bizi, baina herri txikian bizitzeak baditu zenbait abantaila. Jardura honetan gai horretaz arituko gara. Ariketa hauek egingo dituzu.

- Herri txikian edo hirian bizitzeari buruz gustuko eta ez hain gustuko kontuez hitz egin.
- Irratsaioa entzun ondoren, egiak eta gezurrak identifikatu.
- **-t(z)eko zorian egon/izan** egitura landu.
- Herri txikian edo hiri handian bizitzeak dituen abantaila eta desabantailaz hitz egin.

Herri txikian ala hirian?

Sekuentzia honetan herri txiki batean edo hiri batean bizitzearen esperientziaz arituko zara. Gaian sartzeko, binaka, beheko galderei erantzun.

1. Hirian ala herri txiki batean bizi zara? Zure eguneroko bizimoduan zer da gehien gustatzen zaizuna? Eta gutxien?

2. Bizi zaren tokian zeren falta nabaritzen duzu?

Ospitaleak	Zineak	Parkeak	Lasaitasun pixka bat	Dendak
Garbitasuna	Isiltasuna eta pakea	Zerbitzu gehiago	Garraio zerbitzuak	Erosotasuna

Ni Morazan bizi naiz

Moraza izeneko herri txiki bati buruzko erreportajea entzungo duzu. Bertan, kazetari batek bertan bizi den Nerearekin hitz egingo du. Markatu ondorengo esaldiak bat datozen ala ez entzundakoarekin.

<https://labur.eus/HQY5U>

	egia	gezurra
Duela 40 urte Moraza herria ia desagertu egin zen.		
Moraza Trebiñun dago eta muga egiten du Nafarroako zenbait herrirekin.		
Azken urteotan herri txikiak husten ari dira; aldiz, hiriak jendez betetzen ari dira.		
Herri txiki batean bizitzeak jendearekin haserreak eragiten ditu.		
Nereak betidanik bizi nahi izan du Moraza herrian.		
Gaindegiairen datuek diotenez, Euskal Herrian badira 40 herri berpiztu direnak.		
Moraza herria ia desagertzeko zegoen, baina gaur egun biziberritzen ari da.		

Moraza desagertzeko zorian zegoen

- T(z)EKO ZORION EGON/IZAN

Zer esan nahi du? Ekintza hori gertatzeko puntu-puntuan dagoela. Adibidez:

- *Ene! Erortzeko zorian zeunden! (ia-ia erortzeko puntuan zeunden)*
- *Zaindu zaitetz, neska! Lehertzeko zorian zaude-eta. (ia-ia lehertzeko puntuan zaude)*

Edozein aditzekin erabil daiteke?

Ez, normalean patu txarra adierazten duten aditzekin erabiltzen da: *hil, ito, desagertu, lehertu, erori, galdu, amildu, alferrik galdu.....*

Binaka osatu zerrenda hauek. Ondoren talde handian adostu eta bateratu.

Gure ustez hauek dira desagertzeko zorian dauden...

- animaliak:
- herriak:
- hizkuntzak:
- ohiturak:
- hitzak:
- izenak:
- ...

Herri txiki batean bizitzea: alde ederra!

Moraza bezalako herri txiki batean bizitzeak dituen zenbait abantaila aipatu dira erreportajea baina baditu zenbait arazo ere.

Eztabaidatu talde handian gaiari buruz. Horretarako erabili, nahi baduzu, beheko argudio eta ereduak. Gehitu zuk nahi dituzunak.

HERRI TXIKI BATEAN BIZITZEAREN ABANTAILAK

- Jendearekin harreman estuagoak dituzu.
- Bizimodu lasaiagoa, estresik gabekoa.
- Nahi duzuna egiteko denbora gehiago duzu.
- Bizi-kalitate hobea duzu.

HIRIAN BIZITZEAREN ABANTAILAK

- Zerbitzu eta entretenigarri asko dauzka.
- Eguneroko bizimodua eroso da.
- Aspertzea oso zaila da, beti duzu zerbait egin edo ikusteko.
- Batetik bestera mugitzeko aukera gehiago daude.

Alde ederra dago batean ala bestean bizi...
 Nik badut lagun bat herri txiki-txiki batean bizi dena eta...
 Zalantza izpirik gabe, ...
 Nik aukera banu, ...
 Ez dut ulertzen nola bizi daitekeen...

Zuzenketa-orria

Duela 40 urte Moraza herria ia desagertu egin zen.	✓
Moraza Trebiñun dago eta muga egiten du Nafarroako zenbait herrirekin.	✗
Azken urteotan herri txikiak husten ari dira; aldiz, hiriak jendez betetzen ari dira.	✓
Herri txiki batean bizitzeak jendearekin haserreak eragiten ditu.	✗
Nereak betidanik bizi nahi izan du Moraza herrian.	✗
Gaindegiaren datuek diotenez, Euskal Herrian badira 40 herri berpiztu direnak.	✗
Moraza herria ia desagertzeko zegoen, baina gaur egun biziberritzen ari da.	✓

Transkripzioa

GORKA.- Eta orain joan behar dugu oso jende gutxi dagoen leku batera. Imanol de La Varga egun on.

IMANOL.- Kaixo Gorka, egun on! Triste da e bizitzaz beteriko herriak izan zirenak nola itzaltzen diren ikustea. Badirudi gainera, azken urteetan herri txikiak hustu eta herriak, hiriak betetzen ari direla, garai bateko herrien bizitza itzaltzen doala. 2013ko Gaindegiaren datuen arabera 40 herri badira Euskal Herrian desagertzeko arriskuan. Eta kontrakoa ere gertatzen da kasu batzuetan e. Garai bateko herri txikiak haziz eta haziz joan dira haien herri-izaera galdu arte. Guk baina Gorka buelta emango diogu egoera honi: garai batean hutsik zegoen eta gaur berpizten ari den herria bisitatuko baitugu.

GORKA.- Morazan bizi da Nerea Alzaga, Trebiñun dagoen herrixka txikia da Moraza. Eta pasa da hilzorian zegoen herri txiki bat izatetik, ia hutsik zegoen herri bat izatetik biziberritzen ari den herria izatera. Gure Gasteizko estudioetan dugu Nerea. Kaixo, egun on.

Nerea.- Kaixo, egun on!

GORKA.- Zer moduz?

NEREA.- Ondo.

GORKA.- Ondo?

NEREA.- Bai.

GORKA.- Beno, konta iezaguzu non dagoen Moraza eta nolako herria den Moraza.

NEREA.- Ba, Moraza, Trebiñuko konderrian dago eta muga egiten du hainbat arabar herrirekin: Baroja, Payueta, Peñaferada. Eta beno, nolakoa da? Ba, txikia eta polita.

GORKA.- Bai, beno. Zuek, beno zuk Nerea ezagutu zenuen Moraza herria hilzorian zegoenean?

NEREA.- Ez, ez. Egia esanda. Beno, ni Gasteizen jaiotakoa naiz. Ni etxe baten bila nengoen eta beno, kasualitatez Morazako etxe bat topatu nuen eta maitemindu egin nintzen.

GORKA.- Aipatu dugu duela 40 bat urte herria hilzorian egon zela, hutsik zegoela. Hutsik egotera iritsi zen? Biztanlerik gabe egotera iritsi zen ala.

NEREA.- Ez, ez. Duela 40 urte gutxi gorabehera, etxe guztiak ba ia-ia erortzeko zorian zeuden. Orduan bertako jendea, beno, bertako jendea ez, Gasteiztik edo hainbat lekutatik joan zen jendea: etxeak erosi zituzten eta hori. Baina, egia esanda, bertan bazegoen jendea bizitzen. Gure Antonio jauna dela "pastorea" (artzaia) eta hor jarraitzen du bizitzen gainera.

GORKA.- 25 pertsona bizi dira gaur egun Morazan, ezta?

NEREA.- Gutxi gorabehera bai. Baina, udan bakarrik e. 25 edo, gero eta gehiago. Baina urtean zehar egongo gara ba 10 pertsona gutxi gorabehera?

IMANOL.- Hala ere, Nerea, herria biziberritzeak ekarriko zituen berarekin batera bestelako balio batzuk ere, herritarren arteko loturak estutzeko ere balio izango zuen? Elkarlana bultzatu duzue, ezta?

NEREA.- Bai.

IMANOL.- Lotura estuak egin dituzue zuen artean?

NEREA.- Bai. Ba hori, ba koadrilatxoak sortu dugu. Gehiago ezagutu gara elkarrekin, eta...

IMANOL.- Herriko jaiak ere berreskuratu dituzue ezta?

GORKA.- Kontxo, berreskuratu dituzue.

NEREA.- Bai.

GORKA.- Noiz dira?

NEREA.- San Juan egunean dira.

GORKA.- Ah, begira. Nerea, mila-mila esker faktorian izateagatik.